

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 5-hasábos petty sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, február 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesztéleik: Kard és bársonyszék.
- A képviselőház ülése.
- Az aradi önkéntesek.
- Az atlétikai klub bernházai.
- Fejérváry báró párba.
- Főhercegné a monték közt.
- Lohengrin meséje.
- Mangra és a volt nemzeti párt.
- Az aradi színház-éget.
- Egy kalandos tolvaj elítélése.
- A Lloyd lérti-estéje.
- Hajdu százados ur.
- Hegyi páter sikasztott.
- Sikasztásért elítélt ügyvéd.
- Kérem a téli kabátot!
- Társa: Mérges összetűzések.
- Rejény-Osarnok: A távollévő. Irtá: Montégut Maurice.

Kard és bársonyszék.

Arad, február 19.

Egy férfiról van szó, ki a ma ural-
 kodó gerinctelenek és porcogós hüllők vi-
 lágában a jellem szilárdsága és meggyő-
 ződés bátorságával áll meg azon a helyen,
 a hová őt ura, királya, felséges pártfo-
 gója állította, a hol nehezebb a feladata,
 mint a harcosé a kardok csattogása és a
 golyók záporában.

Mert az ő idegzáró pozíciójában a ka-
 tona bátorsága mellett az államférfiu böl-
 cességével, a lelkesedés hevétől tüzelve
 a szakértelem hideg fontolgatásával kell
 megvédelmeznie és dülőre vinnie azt, a
 mi ellen az egész nemzet közvéleménye
 háborog és melyet egy halálra szánt el-
 lenzék ostromol abban a tudatban, hogy

megsemmisül, ha győzelmesen nem kerül
 ki a miniszter és az ő törvényjavaslata
 elleni harcból.

Magunk is azok közé tartozunk, kik
 sem a parlamentarizmus szellemével, sem
 a nép teherviselési képességével, sem a
 kormányzat előrelátó eszélyességével meg-
 egyezőnek a katonai javaslatok betervez-
 tését nem tartjuk, de nem tagadhatjuk
 meg őszinte tiszteletünket és bámulatun-
 kat a *szakminisztertől*, a ki a hatáskörébe
 utalt és kötelességévé tett feladatot tem-
 peramentuma- és szellemének túlaradó ere-
 jével igyekszik megoldani.

A politikát hadd csinálják mások, azért
 ő nem felel; sőt azzal sem törődik, ha
 lehetetlen pozícióba állítják: őtet ugyan
 „sarokba nem szorítják“, ő nem hátrál, ha-
 nem kitart addig, míg győz, vagy a míg
 a veszített ütközet mezején le nem fujnak.
 Mint katona a hadseregért lelkesedik,
 mely őt nevelte; ő hazája biztonságát,
 üdvét az erős hadseregben keresi és ta-
 lálja és nem látja be, hogyan lehet ez
 eszmény megvalósításánál oly szolgálta-
 tásokat megtagadni, a melyek megadásá-
 val „még csak az adók sem emelkednek.“

Hajh a derék jó vitéz, ki egyedül ma-
 radt a küzdő téren társai, a hőroszok kö-
 zött! Ő sem fogja elkerülni a végzetet,
 mely egy vagy más alakban előbb-utóbb
 mindenkit utolér. Társait irigység és áru-
 lás ejtették meg egymás után, ő megma-
 radt, mert nem volt, ki helyére álljon. És
 ő küzd lankadatlanul, bár látnia kell, hogy
 vele szemben saját népe áll, mely idáig
 emelte s vitte őt, mellette s körötte pe-

dig támogatás helyett ugyanaz a fondor-
 lat settenkedik, mely azelőtt nyílt ellen-
 sége volt.

Megható látni a hetven éves aggas-
 tyánt, ki rendkívüli szívóssággal és elme-
 éllel harcol a fórumon, egymaga egész tá-
 bor ellen, és harcol a porondon karddal a
 vett és adott sérelmek lerovásáért. A *be-
 csület* képezi küzdelmének keretét és bizony
 előbb a vértanu-koszoru, semmint a ba-
 bér, annak árát.

Nagyon, igen nagyon kedvezőtlenekké
 váltak rá nézve a küzdelem esélyei. A
 kormány, melynek a véradó fejében a
 magyar nemzeties irány terjesztése és a
 nép jogkörének tágitásában kellene már
 eleve is ellenértéket nyújtania, e helyett
 általános elkeseredést támaszt leszerelő,
 jogfeladó politikájával. Mindenütt, itthon
 és odakint egyre több és merészebb lesz
 a magyarnak az ellensége és a nemzet
 minden újabb áldozat követelésénél a két-
 ség sötét fásultságával kérdi: „minek?“

A közös hadsereg szelleme ma sem
 értette meg a magyart, s azért nem is
 tett annak hajszálnyi engedményt sem,
 ellenkezőleg, mint valami ellenséges irány-
 zatot, mind állandóbban üldözte azt és a
 vasvesszeje alá kerülő intelligens fiatal-
 sággal mind sűrűbben érezteti az ellen-
 szenvét, melylyel a magyaros műveltség
 iránt viseltetik.

Katonai atrocitásoktól visszhangzik az
 ország, ezzel van tele a sajtó és a derék
 jó Fejérváryt, a kinek aranyos kedélye
 még ellenségeit is megnyeri, a sérelmek
 és panaszok posványáiban kényszeríti az

TÁRCA

Mérges összetűzések.

(A Fejérváry-Lengyel affér alkalmából.)

A ki végig hallgatja a képviselőház tanács-
 kozásait, kissé meglepődik, hogy milyen érzé-
 kenyekké, valóságos mimosa pudicává lettek a
 a tisztelt honatyák. Ma már azt sem szabad
 odamondogatni a legerősebb közbeszólások és
 vádak után, hogy a tisztelt ellenzéki honatyák
 nem mindig tartják magukat szorosan az igaz-
 sághoz.

Háromszor tíz évvel ezelőtt egyszer Deák
 Ferenczel, a haza bölcsével szemben is meg-
 nyilatkozott a türelmetlenség, mikor Nyáry Pál-
 nak egy súlyos állítására kategorikusan oda-
 kiáltotta: „Nem igaz!“

Rendre! Rendre! — zugott az oppozíció,
 ám Deák Ferenc nyugodtan, úgy hogy egy
 arcizma sem mozdult meg, végighallgatta az
 ellenzék zajongását s aztán így szót:

— Míg önök a szótárból ki nem küszöböl-
 lik az „igaz“ szót, addig az igaznak az ellen-
 kezője mindig a „nem igaz!“ marad.

A t. zajongó Ház pedig megadta magát s
 igyekezett az „igaz“ hoz tartani magát.

Egyébként az érzékenység és idegesség,
 bár egy-két esetben megvolt, nagyobbára hiány-

zott. A honatyák közt nem volt annyi atléta,
 mint most, de azért kevesebb volt az ideges
 ember.

Kerkapoly Károly pénzügyminiszter és Horn
 Ede képviselő közt érdekes dialogforma ösz-
 szetűzés folyt le egy alkalommal. Az expo-
 zé-nál Horn, a balközép nagykészsütségű állam-
 gazdája s pénzügyi kapacitása azt mondta a
 kritikát erős élel gyakorlott beszédében, hogy
 három napig tanulmányozta a költségvetési
 munkálatot, de nem értette meg, mert zavaros.
 Kerkapoly miniszter, ki modorában nem tar-
 tozott a sima szalonfiak osztályába, így vála-
 szolt:

— A t. képviselő azt mondja, három napig
 tanulmányozta a költségvetést s meg nem ér-
 tette, ez tehát zavaros. En meg azt mondom a
 képviselő urnak, hogy a min én három hóna-
 pig dolgoztam, azt a képviselő ur három nap
 alatt természetesen meg nem értheti. De, ha
 valahol van zavar, az nem az expozében, ha-
 nem a t. képviselő ur fejében van!

Mit szólnának erre a jelenetre a modern
 ideges honatyák? Bizonyára vernék a padokat
 s kiáltanák az „abcug“-ot. S mit tett Horn
 Ede? Rendkívül jóízűen elkezdett nevetni s
 vele a Ház, és mindenki elfeledkezett róla, hogy
 elnöki közbelépést hívogasson elő.

Báró Eötvös Józsefnek Schwarcz Gyulával,
 az akkori fiatal szélsőbali képviselővel volt egy
 kis vitája. Schwarcz Gyula derekasan támadta

hőtvöst s oda kiáltotta — elmondván a maga
 véleményét — „így tennék én, ha Eötvös kul-
 tuszminiszter volnék!“

Eötvös József nyugodtan csak ennyit vá-
 laszolt:

— En is így tennék, ha Schwarcz Gyula
 volnék; de mert Eötvös József vagyok: — hát
 nem így cselekszem!

Magasztos jelenet volt 1867-ben gróf Au-
 drássy Gyula miniszterelnök ripoztja, mikor a
 volt honvédek anyagi megjutalmazása kérdésé-
 nél arra a vádra, hogy a kormány a régi hon-
 védekkel szemben szűkkeblű, fölkel s nagy-
 uri gavalériával vála-zolta:

— A nemzetet most megterhelni nem óhaj-
 tom, de a honvédek megjutalmazása szivemen
 fekszik és magam részéről tízezer forintot le-
 teszek. Kérem, kövessék példámat erejükhez
 képest s elérjük a célt! . . .

Persze, hogy erre nem lehetett azt kiabálni,
 hogy: „Eláll!“

Erős hangok fordultak elő mindig az or-
 szágyűlésen, de olyanforma illetlenség alig
 fordult elő, mint most pár éve, mikor a közbe-
 szóló Pulszky Agost képviselőnek Sima Fe-
 renc, a most már Amerikában kalandozó kép-
 viselő odakiáltotta:

— Ne szemtelenkedjék!
 Párba lett a vége.
 Volt Szilágyi Dezső és Ivánka Imre közt
 is affér, az erős kifejezéseiben nem válogatós

gedések száma. A múlt héten Prágában 34, Szmihochwan, Karolinenthalban egy-egy eset, Zizkowban 3, Weinbergeben 2, Podolban és Vnosovitzban egy-egy esetet jelentettek be. Szombat óta a járvány jelentékenyen csökkent, mert szombaton nem jelentettek be újabb esetet, vasárnap és hétfőn pedig csak egy esetet, kedden és szerdán 2-3 esetet jelentettek be.

Az aradi önkéntesek.

(Glosszák egy bálhoz.)

Arad, február 19.

Az aradi önkéntesek báli meghívója nyomán támadt affér még mindig erősen foglalkoztatja a fővárosi sajtót. A *Magyar Szó* mai számában két oldalra terjedő tudósításban ismerteti magát az esetet s ahhoz a következő megjegyzést fűzi:

A közös hadsereg szolgálati nyelve — sajnos — a német. Énnélfogva senki sem okolhatja a közös hadsereg ugynevezett magyar ezredeinél szolgáló önkénteseket és tiszteteket azért, ha szolgálatban nem a nemzeti magyar nyelvet, hanem az előirt németet használják. Sőt tudunkkal sem a tiszteknek, sem az önkénteseknek nem szokott kellemetlenségük lenni még azért sem, ha szolgálaton kívül, társaságban, vendéglőben, vagy kávéházban maguk között német nyelven társalognak. Ezt ugyan önérzetes, nemzeti közszellem már aligha tűrné meg, de tény az, hogy ma ilyesmi napirenden van, anélkül, hogy bárki a tiszték német társalgását kifogásolná.

A magyar társadalom tétlenül nézi, miként harapódzik el egyre jobban a közös hadsereg magyar ezredeiben az osztrák szellem s hogyan mutatkozik ez már a magyar születésű tiszték társadalmi föllépésében is. De végre is, gondolja az önérzetes szunnyadó magyar társadalom, a tiszt urak maguk közt vannak, hát hadd legyenek olyan osztrákok, amilyenek csak akarnak. Az aradi önkéntesek azonban tulmenetek minden határon, amikor német meghívókat küldtek szét az aradi magyar családokhoz és lapokhoz. Tették ezt olyan gyászos, történelmi multu városban, mint épen Arad, ahol tizenhárom vértanu emléke parancsol tiszteletet a magyar nemzet iránt. Az aradi önkéntesek mindezt nem vették figyelembe. Polgári ruhában, még tavaly nyáron, ők is magyar fiatalemberek voltak; de az önkéntesi ruha, a pangánét, már tüntetésre ösztönözte őket a magyar nyelv s az aradi magyar társadalom ellen. Német meghívó, aztán megfélemlítési kísérlet és ráadásul német szövegű névjegy... Istenem, hát magyar anyáknak a gyermekei ezek, hogy rövid félesztendő alatt ennyire meg tudtak feledkezni magyar voltukról.

Gondolják meg az aradi önkéntesek —

— Személyes ügyben kérek szót!
— *Beöthy* Aldzsi rögtön figyelmes lett és Szalay Imre felé kiabált:
— Most csak egy ló szólalhat fel személyes ügyben.

Szalay Imre pedig folytatta:

— Eppen azt akarom mondani, hogy a megbokrosodás olyan kifejezés, miniszterelnök ur, amely nem a törvényhozás terméke, de az istállóba való. Ugy látszik, az istállóban otthonosabb, mint a parlamentben.

Kedves kis gorombaság esett meg egyszer ugyancsak Szalay Imre és Mezei Ernő között. Az antiszemita világ legféktelenebb napjaiban a képviselőházban Mezei Ernő, a miskolciak képviselője sürgette a kötelező polgári házasságot. Erre felállott az antiszemita Szalay Imre, egyébként régi jó barátja Mezei Ernőnek és a következő szeretetreméltóságot felelte Mezeinek:

— Én a polgári házasságot ellenzem azért, mivel mint gazdaember azt tapasztaltam, hogy ha fokhagymát és ananászt fittetek egymás mellé, akkor nem a hagymának lesz ananászszaga hanem az ananásznak lesz fokhagymaszaga.

A derűtség elég nagy volt. A nevetők azonban csakhamar a Mezei Ernő pártján voltak, a ki a következőket felelte Szalay Imre barátjának:

— Eppen ma olvastam a lapokban azt a szenzációt, hogy hiteles kutfurrász alapján ki derítették, hogy a nagy spanyol Castellarnak

mert a tiszték osztrák szellemén már meg sem botránkoznánk — gondolják meg csak az aradi önkéntes urak, micsoda sors várt volna rájuk, ha nem Magyarországon követnek el hasonló durva tapintatlanságot az illető ország népének nemzeti érzülete ellen? Például, ha Franciaország egy városában, mint francia önkéntesek küldenek szét német szövegű báli meghívókat. A német a francia nemzetnek semmivel sem lenet idegenebb és gyűlöltesebb, mint a magyar nemzetnek az osztrák, s mégis, Franciaország ama városában bizonyára nagyon csufult jártak volna eféle tüntetéssel. Vagy kíséreljék meg Németországban, a német ellen, s a lengyel nyelv mellett rendezve az aradihoz hasonló. Bizonyos, hogy mindeme helyeken egyaránt széjjeltépte volna őket a nemzeti érzületében vérig sértett polgárság, s nem akadna az egész országban társaskör, vagy kaszinó, amely ne golyózná ki őket hazafiatlan, kihívó fellépésük miatt. Csak épen Magyarország az a boldog ország, ahol akármit büntetlenül lehet csinálni nemzeti érzületünkkel. Es csupán Magyarország az a hely, ahol az aradi önkéntesek újabb megfélemlítési kísérletekkel léphetnek föl a lap ellen, amely eljárásukat jogos bírálat alá véve, azt minden sértő hang nélkül, egészen kiméletesen „tapintatlan” nak nevezte.

Magyarországon valóban, minden szabad a magyar nemze tel szemben. Mert Magyarország egy alárendelt gyarmatország, amelynek más rendeltetése nincs, mint, hogy az osztrák érdekeket szolgálja s kielégítse. Egyebekben pedig rughatják a magyar nemzetet, ahogy és akinek tetszik: a gyarmatország tűrni s hallgatni köteles.

Fejérváry báró párbaja.

(A legújabb politikai affér.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 19.

Az egész főváros lázas izgatottsággal várta a mai politikai párbaj eredményét, amelyet Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter vívott meg Lengyel Zoltán országgyűlési képviselővel. A viadal Fejérváry br. sebesülésével végződött. A honvédelmi miniszter jobb karjára három vágást kapott, melyek azonban oly csekély természetűek, hogy szóba sem jöhetnek. Lengyel Zoltán az arcára kapott egy lapos vágást.

A király ma reggel táviratilag kérdezte Széll Kálmán miniszterelnököt a párbaj eredményéről. A miniszterelnök fél 10 órakor megtelefonálta a bécsi Burgba, hogy Fejérváry csak a kezére kapott egy kis vágást, egyébként semmi baja nincsen.

ősei ötszáz évvel ezelőtt zsidok voltak. Ha tehát ilyesmi még egy Castellarral is megeshetik, vajjon ki tudhatja, hogy hány fokhagyma sétál közöttük, a ki magát ananásznak képzei, holott a fokhagymának minden tulajdonságával rendelkezik.

E ríposznak hatása rendkívül vidám volt. A Bánffy minisztersége alatt, az obstrukció idejében villanyos volt a levegő és heves scénák fordultak el. A képviselők majd minden lépten-nyomon felugráltak s oly gesztusokkal hadonásztak, mintha a reichsratbeli jeleneteket akarnák utána csinálni. Ekkor mondta Szilágyi Dezső, mikor olvasta, hogy Adamovitz reichsrathi alelnök kezéből kivették a csengetyüt:

— Szeretném látni azt a honatyát, a ki az én csengetyűmből nyulna. Tudom nem maradna sokáig az élők közt...

Mennyire másforma volt az az obstrukció Lónyay Menyhért miniszterelnöksége idejében, mikor Tóth Vilmos belügyminiszter a választási törvényjavaslatot nyújtotta be. Widlickay nyolc óráig beszélt s az öreg Krajcsik prépost képviselő nyolc óráig aludt. Soha a világtörténet minden epizódját annyira fel nem melegítették, mint akkor az időtharácsló szónokok. Egyik Napoleon politikájával foglalkozott, a másik a világ teremtését szavalta el a bibliából. Olyan szörnyű mulatságos volt az az obstrukció, hogy aligha ismétlik valaha.

A párbaj lefolyását az alábbi távirati tudósításunk mondja el:

Abból az ismeretes parlamenti afférból kifolyólag, amely Fejérváry Géza honvédelmi miniszter és Lengyel Zoltán orsz. képviselő között támadt, ma reggel kilenc órakor ment végbe a páros viaskodás. Andrássy Tivadar gróf és Hadik-Barkóczy Endre gróf mint Fejérváry segédei, Kubik Béla és Barta Ferenc mint Lengyel Zoltán segédei tegnap kardpárbajban állapodtak meg. A párbaj helyéül az üllői-uton levő Ferenc József honvéd gyalogsági laktanyát, időül ma reggel 9 órát jelölték ki.

Ma reggel nagy előkészületeket tettek a párbaj színhelyén. A tisztikar lázas izgalommal gyűlt egybe. A közönség teljesen tájékozatlan volt a párbaj idejéről és helyéről és így a kaszárnya előtt csak néhány ujságíró várta a felek érkezését.

A párbaj 9 órára volt kitűzve, az első kocsi azonban már 8 óra 20 perckor megérkezett. Ebben a kocsiban ült Hadik-Barkóczy Endre gróf, Fejérváry segéde Kevéssel utána megérkezett egy másik kocsin Barta Ferenc, Lengyel segéde az orvossal, dr. Illyéssel, majd utánuk robogott Andrássy Tivadar gróf.

A viaskodó felek közül Fejérváry Géza báró érkezett meg elsőnek. Kocsija 8 óra 35 perckor tűnt fel. Látszólag frissen és nyugodtan beszélgetett mellette ülő fiával, Fejérváry Imre br., Baranyavármegye főispánjával, aki atyja párbajhírére tegnap este érkezett meg a fővárosba. A miniszter kocsiját nyomon követte Gromon Dezső államtitkár kocsija. Ezután egymásután érkezett meg Fejérváry két orvosa. Neuber Ede főorvos, a XVI. helyőrségi kórház parancsnoka, aki már több ízben volt a miniszter párbajorvosa, továbbá dr. Herczel Manó egyetemi tanár. Lengyel Zoltán Kubik Bélával 8 óra 38 perckor érkezett meg egy kocsin.

A künn várakozó érdeklődők ez alatt izgalmasan számlálgatták a perceket és találgatták: most felállanak, most összecsapnak. Mindenkit az érdekelt legjobban, hogy ki sebesül meg és hogyan? Mindakét párbajozó jó vivó. Fejérváry mesteri módon bánik a karddal. Lengyelnek pedig előnyére írták, hogy fiatal és robusztus alak. A legizgalmasabb percekben örült vágatásban robogott a kaszárnya elé egy fogat, Werner Gyula és Wolfner Tivadar képviselőket hozta. A képviselők izgatottan ugrottak ki és egyenesen az ujságírók csoportjához siettek:

— Mi történt? Meg volt a párbaj?

Amikor megtudták, hogy most tart, kocsijukkal félrevonultak, hogy bevárják az eredményt. Teljes háromnegyed óra mulott el, amikor 9 óra 40 perckor megjelent az első kocsi. Lengyel Zoltán ült benne sértetlenül Kubik Bélával.

A párbaj a laktanya tiszti vívótermében folyt le. Andrássy Tivadar gróf volt a vezető segéd. Az első összecsapás rendkívül heves volt. Lengyel nyomban támadólag lépett fel, és oly erővel rontott a védekező miniszternek, hogy a kardja kétféle tört. A kardot kicserélték, de a második összecsapás is azzal végződött, hogy Lengyel heves támadása közben ismét eltörte a kardját. A segédek most harmadszor eresztették össze a viaskodókat. A harmadik összecsapás több percig tartott. Most is Lengyel támadott. A miniszter pedig kitűnő védekezéssel verte vissza ellenfele támadásait.

Pár percnyi küzdelem után a segédek állást kiáltottak. Észrevették ugyanis, hogy a miniszter vérzik. Miután a párbaj első vére ment, beszüntették a viaskodást. Megállapították, hogy Lengyel Zoltán három helyén sebezte meg Fejérváryt. A jobb keze fején, a

csukló alatt és az ujjak tövében. Mindahárom seb könnyebb természetű.

Kilenc óra 50 perc volt, amikor Fejérváry a fiával elhajtatott a kaszárnyából. A magartartásán látszott, hogy sebesüléseit könnyen viseli. A párbajozók nem békültek ki.

A képviselőházban izgatottan várták a párbaj eredményét. Lengyel Zoltán érkezett meg először a Házba Kubikkal, akik azután elmondották a párbaj lefolyását, amely általános megnyugvást keltett.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylete a napokban tartotta rendezési évüli tiszttartó közgyűlést Rozmanith Albert elnöke alatt. Az évi jelentések felolvasása és tudomásul vétele után következett a tiszttartás, mely a következő eredménnyel ért véget: Megválasztották elnökké újból Rozmanith Albert, Koller János alelnökké, Kiss Arnold titkárrá, Joanovits Antal pénztárnokká, Rozmanith Géza ellenőrre, dr. Ottó Dániel egyleti orvossá, Péterffy Antal egyleti ügyészszé. Választmányi tagokká: Gispárik István, Radocsányi János, Páll Lajos, Hermann Béla, Vidáki Ferenc, Csámszky Lajos, Várhöl László, Frank Ferenc, Glutig József, Szilágyi Jakab, Fűhrbáher János, Havancsák József, Murslag János, Katona István, Mattausz János, és Blaha János. Számvizsgálóbizottsági tagokká: Herling Mihály, Glück József és Erdélyi Géza. Bemondó és beteglátogatóvá Schneider József választott meg.

Az atlétikai klub beruházásai.

(Nyolcezer koronás kölcsön.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19

Az Aradi Athletikai Klub tagjai számának megszorodása és a klub életének megelevenülése folytán, de meg a sport-művelés érdekében is nagyszabású beruházásokat akar eszközölni a klub sporttelepén és a klub-kaszinóban. Ebben a tárgyban a sportegyesület e hó 22-én, délelőtt fél 12 órakor rendkívüli közgyűlést tart a minorita-palotában lévő kaszinóban, melynek tárgya a következő: „Javaslat a klubhelyiségek berendezése és a sporttelepen eszkozöndő építés és berendezés költségeinek miként leendő beszerzése tárgyában.”

A klub elnöksége már kidolgozott erre nézve egy javaslatot, mely a beruházásokra nyolcezer koronát irányoz elő. Ebből a kaszinó berendezésére fordítanának 1800 koronát, a sporttelepen való építkezésre 4000 koronát, felszerelésre pedig 1000 koronát.

A klub vezetősége a szükséges pénzt a következő módon javasolja összehozni:

A klub kibocsájtana részjegyeket 800 drbot egyenkint 10 korona értékben. Egy-egy klubtag jegyezne négy drbot, 175 klubtag így 7000 koronát jegyezne s ennyit fizetne be. A 40 korona részletben is fizethető. A többi ezer korona befolyne azoktól, akik négy darab helyett többet jegyoznének, és a klubon kívül esők, de a sport iránt érdeklődőktől. Így összejöhete a 8000 korona. Nem ajándék volna ez a klubnak, hanem az érdeklődőktől adandó kamat nélküli kölcsön és csak annyi volna a szorosán vett áldozat, amennyi a részjegyekkel adott kölcsön kamatjában elvész: egy drb után 1 kor 80 fillér volna évente.

Ez összeg hat-nyolc év alatt törlesztetnék le; a tagdíjakból és a klubhelyiségek jövedelméből, nem is számítva a sporttelep jövedelmeit, szhmírásba lehet venni ezerkét száz koronát, amit évenként törlesztésre lehetne fordítani.

A részjegyek egy részét évente kisorsolták; amely ki-sorsolt részjegyek a kisorsolást követő év végéig be nem váltatnak, érvényüket veszti.

tik s értékül a klub javára fog esni. A kisorsolt részjegyek száma a klub hivatalos helyiségében a kisorsolást követően négy hétig kifüggesztett értesítésben fogják közölni.

Lohengrin meséje.

(A hoinapi bemutató.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

A hoinapi opera-előadás főpróbáját ma este tartották meg a színházban. A főpróba, mely jelmezes, díszletes és világítási-próba volt, mindenben előadás-számra ment s a dalegylet tagjai is, kik az egyik kar-szerepet vállalták el, teljes jelmezben vettek részt azon. A főpróbát a nyilvánosság kizárásával tartották ugyan meg, de az a színház kommunikéje szerint sikeresen folyt le: úgy a szóló-énekesek, mint az ének- és zenekar a legnagyobb precizitással végezték munkájukat Orbán Árpád karmester dirigálása mellett. A hoinapi előadásra, mely a darab hosszúságára való tekintettel kivételesen hét órakor kezdődik, több budapesti kritikus jön le, s a m. kir. operaház is küld képviselőt.

Azt hisszük, szívesen veszi a közönség, ha az opera meséjét ismertetjük:

I. felvonás. (Liget a Schelde partján.) Henrik eljött törvényt tartani a nemesek panaszaival felett. Telramund az első, aki előlép. Vádolja Elzát, kit Brabant hercege halála előtt kis öcscsével Gottfrieddel együtt az ő őrizetére bízott, hogy ezen öcscsét megölte, mert egyszer, midőn ketten sétálni mentek, Elza csak magányosan tért vissza. A király hivátja Elzát, aki hivatkozik ártatlanságára. Telramund ki hivasát azonban senki sem akarja elfogadni, hogy kardjával védje meg Elzát az istenítéletben. Elza elmondja, hogy álmlában megjelent egy lovag előtte és az bizonyára itt lesz a kellő időre, hogy megvívjon érte. Bár előbb késik, harmadik hívásra megis megjelenik a várt lovag egy hattyu által vont sajkán. A királyt üdvözölve, Elzához fordul, s kijelenti, hogy kész érte megvívni, ha győzelme esetén nőül megy hozzá. Elza ezt örömmel igéri meg, a lovag azonban előbb még szívére köti, hogy ez csak úgy lehetséges, ha sohasem fog tudakozódni neve és kiléte után. A viadalban azután le is veri Telramundot, akit azonban nem öl meg — bár jogában áll — hanem javulását remélve, csak száműzetésre küld. Diadalmi ének. Elza lovagjái lesz

II. felvonás. (Az antwerpeni vár belseje.) Telramund és Ortrud szolgaruhában ülnek a templom lépcsőjén. Telramund szemrehányásokat tesz feleségének, mert csak az ő izgatásaira emelte a vádat, mely most igaztalannak bizonyult. Ortrud gávanak nevezi férjét. Ha ő férfi volna, tudná, hogy mi a feladata... De így is, asszonyi ármánnyal igyekezni fog elégtételt venni a rajtuk esett bántáson. Elza megjelenik az erkélyen, hogy izzó homlokát lehűtse, Ortrud panaszhangon szól hozzá, hogy ime ő miatta lett száműzve. Elza megsajnálja az alszentekedő fiurát és kéri, legyen barátja, állandó kísérője. Ortrud alázatos köszönettel fogadja ezt el és Elza le is jön érte, hogy barátsággal vezesse házába. Virradni kezd. A lovagok gyülekeznek. A hirdető kihirdeti Telramund száműzetését és Elza házasságát, mely után férje harcba vezet a lovagokat. Elza fényes kísérettel a templomba vonul. Ortrud most elebe kerül s magának követeli a belépésnél az eisöbbséget. Elza halátlansággal vádolja, de ő azzal vag vissza, hogy Elza lovagjának kiletét homály földi, mely alatt bűnös varázslat lappang. A király jó Lohengrinnel s Elza hozzájuk fordul panaszával. Most Telramund is előlép és titkos varázslással vádolja a lovagot. A király megbizik a lovagban. Ez alatt Telramund Elzához lopózott és sugva mondja neki, hogy éjjel közeleben lesz és ha lovagjának csak egy ujját levághatja, kideríti annak kiletet. Lohengrin megültja Elzának, hogy ezen átkos áruóval beszéljen. Megnyugvással indulnak a templomba.

III. felvonás. (Elza szobája.) Ejjel. A kar bevezeti a vőlegényt és a menyasszonyt. Szerelmi ketős. Elza boldog, de mégis nyugtalankodik. Szeretné tudni férje nevét és származását. Férje ijedten kiált reá, hogy ne merje a kérdést föltenni, mert akkor vege szakad boldogságuknak. Hiába! Elza nem képes kíváncsiságát elnyomni és magánkülvilági izgatott-

ságában akaratosan kívánja a hős nevét és honát megtudni. Telramund ekkor berohan négy brabanti nemessel, de Lohengrin levágja az ármánykodót, a többiek térdre borulnak. Lohengrin megparancsolja, hogy a hullát vigyék a trón elé. Oda indul maga is, hogy a király előtt tisztazza magát és kéri Elzát, hogy ő is menjen oda és ott megtudja majd a titkát.

Változás. (Szin mint az I. felvonásban. Lohengrin elmondja a királynak, hogy Telramundot azért ölte meg, mert életére tört. Kilétéről pedig — az ugynevezett Grál elbeszélésben — így számol be: A Monsalvat várhegyen egy templom áll, ebben egy drága csodáshatásu edény, melyet csak szentéletű ember őrizhet. Az ég egy galambot küld le minden évben, e hatalom felújítására, melynek neve Grál. Az ő lovagjai örök életűek, s ha a földre szállnak, ott is üdv kíséri lépteiket, de csak addig, míg a lovag ismeretlen marad. Ő is ilyen lovag, és boldogságot tudott volna itt árasztani — az atyja Parsifal, a neve Lohengrin — de most már késő. — Miután kiléte után kutattak, menni kell. — A hattyus csónak, mely ide hozta, már jön is, hogy elvigye. Elmondja Elzának, hogy ha csupán egy évig élnek együtt, öcscsé, ki csak el lett varázsolva, visszatérhetett volna a Grál kegyelméből; de talán ígyis megjön még. Lohengrin a sajkára száll. Ortrud most előlép és kivalja, hogy a hattyu nem más, mint Gottfried, Elza öcscsé, a kit itt maradhatott volna, ha Elza kíváncsisága által férjét el nem üzi. Ortrud ezzel elárulja, hogy gonosz szándékkal uszította Elzát férje nógatására. Lohengrin térdre borul s a Grál meg is hallgatja imáját. Egy galamb jó és sajkáját az vezeti haza. A hattyu pedig alábukik, azután mint Gottfried lép elő az egybegyűltekre öröme, egyenesen Elzához fut, a kit rajongó szeretettel ölel át. Lohengrin a távolból bucsút int szerelmesének, míg az ájultan összerogy. Ortrud megsemmisülten, holtan terül el a földön.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Lohengrin, opera. (Bérletszűnet.)

Szombat: Lohengrin, opera. (Bérletszűnet.)

* A mekszikói csalóány. Így nevezik világszerte Lindh Marcellát, a hangverseny énekesnők legnagyobbikát, ki március elsején érkezik Aradra egyetlen hangversenyének megtartására. A művésznőről a világ legelső zenekritikusai a legnagyobb elragadtatás hangján írnak. Ezek a kritikák csinos könyv alakjában is megjelentek. A hangverseny iránt Aradon, nagy az érdeklődés s ezt fokozza még az is, hogy a zongora kíséretet Diensz Oszkár, közönségünk jó ismerőse szolgáltatja. Jegyek még kaphatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* Mulatóból színház. Szalkay Lajos szingárgató, aki eddig a miskolci színháznak volt bérlője, kibérelte Budapesten hat évre a Párisi mulatót s azt színházzá fogja átalakítani.

* Jövendő. Ezzel a címmel új szépirodalmi és politikai heti folyóirat jelenik meg március elsejével a fővárosban, Bródy Sándor szerkesztésében. Az újság főmunkatársai Ambrus Zoltán és Gárdonyi Géza s ennek a három országos nevű írónak irodalmi hírneve szól legmelegebben az új vállalat mellett, melyet olvasóinknak szíves figyelmébe ajánlunk.

* „A bor” — német kiadásban. Gárdonyi Géza pompás falusi története. A bor most szombaton kerül bemutatásra Bécsben, a Deutsches Volkstheaterben. E darab szépsége tudvalevőleg épp a zamatos magyarságban rejlik, a mit németül aligha tudnak visszaadni a leg gondosabb fordítással is. Kíváncsian várjuk, minő sikert fog aratni Bécsben a darab, melynek minden érdekesség nélküli való szereposztása így hangzik:

Baracs Imre: Kutschera, Baracs Matyi, Brandt, Baracs Jancsi Lubischa, Baracs Imréné Szunyog Juli: Wallentin kisasszony, Szunyog Józsi: Deval kisasszony, özv. Szunyogné: Martinelli asszony, Pákozdi Mihály: Martinelli Eszter: Glöckner asszony, Göre Gabor: Russeck, Göre biróné: Jozeffy kisasszony, Kátsa cigány: Weisz Ceglédi Pál: Eppens, Durbints: Czasta, Zuszi Gribl asszony.

* Egy leány története. Ezen a címen regényt írt Leptófalvi Honisch István, az „Aiföld” című szépirodalmi lap szerkesztője. A regény,

a szerző előfizetési felhívása szerint modern irányu s hősnője körül, kinek szomorú tragédiája szívhez szóló egyszerűséggel van megírva, a jelen kor társadalmi életéből merített igaz történetek alakjai csoportosulnak. A kötet busvóra jelenik meg, ára két korona lesz.

Mangra és a volt nemzeti párt.

(Urbán Iván nyilatkozata.)

Arad, február 19.

Mangra Vazul püspöki helynök, mint megirtuk, súlyos jelentőségű nyilatkozatot tett egy nagyváradi hírlapíró előtt, mely nyilatkozat keretében szószerint a következők foglaltatnak:

— Aradon, ahol erősen támadnak, elfelejtik azt, hogy 1884-ben Aradvármegye vezetői: *Vásárhelyi László* és *Urbán Iván* hozzám fordultak, hogy a volt nemzeti párt diadalát a románság bevonásával elősegítem. És én akkor magam szálltam sikra . . . stb.

Mangra Vazul eme szavai meglehetősen alkalmasak volnának arra, hogy a szóban forgó politikusokat kellemetlen színben tüntessék fel a magyar közvélemény előtt, mely 1884-ben felette elkésredett volt Mangrákkal szemben, kik az időben még a későbbi évek izgatásainál is tevékenyebb és lelketlenebb munkát végeztek a magyarság ellen.

Ez ügyben ma *Urbán Iván* főispán a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Az *Aradi Közlöny* folyó évi február hó 19-iki 40 ik számában közzétett, *Mangra Vazul gyanusít* című cikkére válaszolva, tisztelettel értesítem, hogy tény az, miszerint az 1884 ik évben lezajlott és nagy jelentőséggel bírt országgyűlési képviselőválasztások alatt, nagy diadalt aratott az akkori nemzeti párt; tény az is, hogy a képviselőválasztási mozgalmakban én, mint a nemzeti párt tagja, élénk részt vettem; valamint tény az is, hogy a hazafias érzelmű, román ajkú magyar honpolgárok egy nagy része a nemzeti párt jelöltjeire szavazott, főleg a kisjenői, pécskai és új-szent-annai választókerületekben. — de, hogy azon alkalommal, vagy bármikor is, én, vagy tudtommal, az akkori nemzeti párt bármelyik vezérférfia, Mangra Vazul jelenlegi vikárius urhoz fordult volna oly célból, hogy a románság bevonásával a nemzeti párt diadalát elősegítse, arról sem az időben tudomásom nem volt, sem eddig tudomásom nem bírtam.

Fogadja stb.

Aradon, 1908. február 19.

Urbán Iván.

Urbán Iván levele egyenes meghazudtolása tehát Mangra Vazulnak, aminthogy az másképp nem is történhetett.

Román szavazatokat kapott már mindenféle párt, a szabadelvű csak úgy, mint a volt nemzeti, vagy a függetlenségi párt, anélkül azonban, hogy a hazafiatlan román tulzónak joguk lett volna ezen a réven egyik, vagy másik párt fegyverbarátságával dicsekedni.

A főispán fenti leveléből látnató, mennyire igazunk volt tegnap, mikor azt írtuk, hogy az ominozus gyanúsítások egy önmagával meghasonlott ember agyrémei, ki, mivel a püspöki széktől elesett, most nem válogatós a bosszu fegyvereiben.

Urbán Iván főispán határozott desavuja után, bizonyára nem egyhamar lesz megint kedve „beszélgetéseket folytatni” az ügyben a nagyváradi vikárius urnak.

Főhercegnő a mentők közt.

(Augusta hercegnő látogatása.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, február 19.

Magas vendégük volt ma délelőtt a budapesti mentőknek. *Augusta* főhercegnő, mint a hölgyválasztmány elnöke, látogatta meg a mentőegyesület palotáját. A látogatás fél 11 órára volt kitűzve, de már jóval előbb nagy tömeg verődött össze az épület előtt, ahol *Bockelberg* Ede felügyelő tartotta fenn a rendet kellő számú rendőrrel.

Az egyesület társalgójában gyülekeztek össze többek között *Andrássy Aladár* gróf elnök, *Karátsonyi Jenő* gróf alelnök, *Rohonczy Gedeon* igazgató tag, dr. *Kovács Aladár* igazgató, dr. *Rottenbiller Odón*, a hölgyválasztmány titkára, *Kiroszlek Győző*, *Aczél Károly*, *Iványi Ernő*, *Frankl Oszkár* egyesületi orvosok, továbbá a hölgyválasztmánynak csaknem összes tagjai.

A főhercegnő kevéssel fél 11 óra után érkezett meg *Zichy grófnő* udvarhölgy kíséretében, a másik udvari fogaton pedig *Szapáry Péter* gróf buzárkapitány szolgálattevő kamarás jött meg. Leikes éljenzés hangzott föl, a mikor a főhercegnő sugár természetével, fekete bársony testhez álló ruhájában kilépett a fogatból. Az őrség helyiségében *Andrássy Aladár* gróf üdvözölte a magas vendéget s bemutatta dr. *Kovács Aladár* igazgatót.

Ezzel megkezdődött az épület megtekintése. Első sorban a műtő szobát, majd a mentők osztályát s a muzeumot tekintette meg a főhercegnő, ki több ízben adta tanujelét nagy érdeklődésének. A muzeum helyiségében *Andrássy Aladár* gróf bemutatta a hölgyválasztmány tagjait a fenségnek.

Eközben megszólt a földszinten levő vészharang. Nagy sürgés forgás támadt erre. A főhercegnő nagy érdeklődéssel kérdezte, hogy talán valami nagy szerencsétlenség történt? Az igazgató megnyugtatta, hogy semmi baj nem történt, csak bemutatják a tömeges szerencsétlenségek alkalmával követendő eljárást. — A kivonulást *Városzék Győző* dr. rendezte nagy körültekintéssel. A főhercegnő udvarhölgyével az ablakhoz lépett s onnan nézte végig a kivonulást, amely fényesen sikerült. Négy perc alatt hat kocsi, meg egy automobil állt elő, a melyekbe 80 mentő, 4 orvos, a rendes őrség hat tagja, s 17 szolga ült. A kocsik ezzel elváltak.

A főhercegnőnek roppant tetszett a kivonulás. Ezzel az ülésterembe vonult a diszes társaság, ahol a főhercegnő üdvözölve a tagokat azt megalakulnak jelentette ki. Alelnöknek megválasztották *Karátsonyi Jenőné* grófnét, *Benczur Gyulánét*, *Károlyi Istvánné* grófnét s *Lánczy Gyulánét*. A főhercegnő ezután szép vonásokkal beleírta nevét a vendégkönyvbe:

„Augusta főhercegnő”

Ezzel a látogatás véget ért. Közben, hogy az emeletről lejöttek, élénken érdeklődött a vízből való mentés és a kőbányai állomásiránt. Az előcsarnokban *Andrássy Aladár* gróf megköszönve a látogatást, a főhercegnő megelégedését ismételtén kifejezve, ötnegyed órai tartózkodás után az egybegyűlteket lelkes éljenzése között elhajtatták.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Február 21. A radna-lippai ev. ref. szegényeket és árvákat gondozó egyesület domino-estélye (József főherceg-szülő.) — Az aradi iparosifjak önképzőkörének táncvigalma (Kass-vendéglő.) — Az aradi waggonyári önkéntes tűolt kar Alarcos bálja (Városliget.) — A makói kereskedők egyletének bangversenyével egybekötött táncestélye. — A Mikalának megalakult vöröskereszt fiók egylet és az ifjusági-egyesület táncestélye (iskolaépület.) — Az aradi kereskedők körének estélye este 9 órakor — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegyletének farsangi-estélye (Pécskai ut 1.)

Február 22. A beéli olvasókör műkedvelői előadással egybekötött táncestélye. — A gyoroki önkéntes tűoltó-egylet táncvigalma (Nagyvendéglő.) — A radnai iparosifjak műkedvelői előadással egybekötött táncmulatsága (Magyar korona.) — Alarcos bohém estély este 8 órakor (Fehér Kereszt.) — A mária-radnai polgárság táncvigalma (Faller vendéglő.)

Február 28. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület tréfa-estélye.

(=) Munkások farsangi estélye. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjegylet aradi fiokválasztmánya f. hó 21-én pécskai-utí egyleti helyiségében zártkörű farsangi estélyt rendez.

Az aradi színház-éges.

(A huszadik évforduló.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 19.

Ma husz éve, 1888. február 19 én fekete napja volt Aradnak; csaknem huszonnégy órán keresztül tartó tűz elhamvasztotta a város büszkeségét. Leégett a színház, a melyet 1874. szeptember 21 én, tehát akkor alig tíz éve avattak föl a király jelenlétében tartott díszelőadással. Borzalmas, nevezetes eseménye volt ez Aradnak, a melyet a szemtanúi sohasem felejtenek el. A huszadik, jubiláris évforduló talán méltó arra, hogy annak alkalmából a színházéges emlékét felujtsuk.

Vasárnapra esett ez a dátum. Délelőtt próbát tartottak *IV. Henrik*-ből, a mely darab *Szathmáry Árpádnak* (a Vigszínház nemrégiben elhunyt művészenek, az időben az aradi színház társulat tagjának) hétfőre kitűzött jutalomjátékára volt előkészületben. A próba véget ért, a rendező azon értesítésével, hogy délután nem lesz próba.

Ezt azonban nem tudta *Hunyady Margit*. Délután két órakor feljött a színházba s az öltöző folyosóján erős füstszagot érzett. Ugyanezt érezte a pénztáros is; értesítették *Mansberger*-t, a ki a Zemplényi kávéházban volt. Mikor *Mansberger* többekkel a színpadra sietett, ott vastag füst töltött be mindent; néhány perc múlva pedig a színházépület *Vörösmarty*-utcai ablakain lángok csaptak ki.

Rövid idő alatt egy lángoszlop volt a színház bérházépület közepe, ahol a nézőtér, színpad és zsinórpadiás volt. A borzalmasan szép, szomorú látványra az egész város odaesődült. Voltak, akiknek szeme könnybe lábadt, amint a hatalmas, büszke alkotás menthetetlen pusztulását látták.

Közben megrázó eset is történt. A szintársulat egy tagja: *Faludi Vilmos* a színház harmadik emeletén dolgozott, mikor a tűz kiütött. A lépcsőn akart menekülni, de ott óriási füsttömeg állotta útját. Kimászott az épület párkányára s a harmadik emeletről leugrott a tűzoltók által tartott mentő-ponyvára. Az esés oly szerencsétlen volt, hogy *Faludi* súlyos sérülést szenvedett, s azonnal eszméletét veszítette.

Még egész éjjel tartott a tűz, de a közönség egy része már szétoszlott, mivel a bérház-épület meg volt mentve. A színházi részén nem volt menteni való.

A kár közel kétszáz ezer forint volt, azonban biztosítva volt 172,000 forint erejéig; az tehát nem volt kétséges, hogy a leégett színház helyére újat fognak építeni. Nagy volt azonban a gondja a szintársulatnak, amely a hajlék elvesztésével egyszerre kényér nélkül maradt.

Az aradiak művészpártolása azonnal megnyilatkozott. Még égett a színház, amikor a közönség körében gyűjtést indítottak a társulat tagjainak segélyezésére. *Levinsek József*, a bécsi Burgszínház tagja, aki hétfőn felolvasó estét tartott a Krispin-teremben, az est jövedelméből 100 forintot adott e célra. Másnap *Jakabffy Zoltánné* urnő háromszáz forintot gyűjtött a művészek segítésére. Az ország minden nagyobb szintársulata gyűjtött erre a célra.

Szomorú volt a társulat, amelyet kedden gyűlésre hívott össze az igazgató. Hanem a bohém, a legnagyobb keserűség között se hagyja el a jókedve. *Szathmáry Árpád*, a vig

kedélyü Szatyí, akinek legtöbb oka lett volna a kesergésre, hiszen tőle egy fényes jövedelemmel kecsegtető jutalomjátékot vett el a színház ége, — egy kulissza-trónusra ülve, ezt mondta:

— Kolosszális jutalom-játékom volt tegnap: hét órákor már egyetlen ember se jutott a nézőtérre!

A társulat egy másik tagja pedig Schwarz Emmát, a pályatársnőt így szólította meg:

— Hogy van, névrokon?

— Névrokon?

— Valamennyien névrokonai vagyunk magának: mind *svarcok* lettünk . . .

A színház rövid idő múlva újra felépült romjaiból. De az emlékezete élénken megmaradt. Akik az óriási lángok köré csoportosuló közönségből még életben vannak, talán alig is hiszik el, hogy annak már — két évtizede . . .

Egy kalandos tolvaj elítélése.

(Fegyházból fegyházbá.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Az aradi törvényszék ma hozott ítéletet *Abrahám Antal* ügyében, ki a Nádor-szállóban kalandos módon meglopva *Biró Bálintot*, *Messer Lipót* kisjenői lakos kocsisát, 699 koronát véve ki a zsebéből. A tolvaj, mint annak idején megírtuk, megtette azt a bravurt, hogy egy tizenkét méter magasságú fa tetejéről levetette magát, hogy üldözői elől megszabaduljon.

Ábrahámnak nem első lopása volt ez. Harmincegy éves kora dacára már tizenegy évet töltött fegyházból öt részletben.

A törvényszék elnöke *Zubor Gyula* volt, szavazó bírák: *Szalay Béla* és *Szöllősy Jenő* dr. jegyző *Nyisztor Sándor*, a vádat *Lehrmann Viktor* alügyész képviselte, védő *Fenyő Béla* dr. volt, míg a káros képviselőben *Jelinek Henrik* dr. jelent meg.

A tárgyalás folyamán bebizonyult, hogy a vádlott tettének elkövetése alkalmával részeg volt. Bizonyítja a vakmerő ugrás, továbbá az a körülmény, hogy bérkocsis létére ott hagyta a kocsiját.

Ezt bizonyította meggyőző évekkel *Fenyő Béla* dr. védő, aki kétségbevitte, hogy a sértettnél 699 korona volt. *Biró Bálint* már előzőleg több korcsmában járt kompániával, s valószínűleg mulató társai vették el a pénzét. *Abrahám* a zsebében lévő kendőt és könyvecskét vette el, s így csupán lopási kísérlet az, amit véghez vitt a legrosszabb esetben is. A zsebkendőt és a könyvet elrejtette, s meg is találták, míg a pénzt nem. Ha a pénzt is ellopta volna, úgy azt is meg kellett volna találni a kendővel és könyvvel együtt.

A törvényszék, meg nem állapíthatván tényleg a pénz ellopását, csupán közvetett bizonyítékok alapján mondta ki a vádlott bűnösségét. Tekintettel büntetett előéletére, valamint arra, hogy legutolsó büntetését 1901-ben, tehát tíz éven belül töltötte ki, két évi börtönrre ítélte, s a büntetésből két hónapot vett a vizsgálati fogáság révén kitöltöttnek.

A vádlott és védője enyhítésért felebbeztek, a közvádó megnyugodott az ítéletben.

TANÜGY.

(—) Az aradmegyei kisdiednevelők köre folyó hó 22 én d. e. fél 10 órákor választmányi, ezután pedig rendes közgyűlést tart, melyre a tagokat és érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

A Lloyd férfi-estélye.

(Tudósítás viszontagságokkal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

(Ambiciózus tudósítónk bő részletességgel megírta a *Lloyd-társulat* mai férfi estélyét, megemlékezve annak minden részleteiről. A kir. ügyészség közbenjötté folytán azonban eme tudósításunk csak hézagosan jelenhetett meg.)

I. A komoly rész.

A *Lloyd-társulat* ma este, új billiárd-asztalának felavatására férfi-estélyt rendezett. Az estélyen nagy számmal vettek részt társadalmunk előkelőségei és közéletünk vezérférfiai, akiket nyilvánvalóan csak az a szempont vezérelt, hogy meggyőződjenek róla: csakugyan olyan csintalanságok kerülnek-e ott műsorra, a melyen hölgyek nem vehetnek részt.

Közéletünk férfiai alaposan csalódtak. A *Lloyd*-tagjai disz-billiárd-gyűlést tartottak, amelyen ad hoc elnökké közfelkiáltással *Mittler Izidor* dr.-t választották meg, aki székét elfoglalva, lelkes beszédben emlékezett meg a billiárd hivatásáról az emberi életben. A jegyzőkönyv vezetésével dr. *Radó Károly* t bízták meg. A diszgyűlés végeztével a *Lloyd* minden tagja egy lökést tett a billiárdon, jeligék kíséretében. A jeligék részben hazafiasak, részben ötletesek voltak, de egyben hazafias volt mindegyik. Mindenik lökés 1 korona díjjal járt — az aradi *Kossuth szobor* javára.

II. A helyzet csintalanodik.

Ezután asztalhoz ültek. A későbbi felköszöntőknek elejét veendő, *Zubor Andor* mondott humoros felköszöntőt, becsületszavát véve minden jelenlevőnek, hogy semmit, a mi az estélyen történni fog, komolyan nem vesz ha az ötlet rá vonatkozik, ezért nem neheztel. Ezt mindenki megfogadta. Végül *Zubor Bing* Vilmost, a *Lloyd* elnökét éltette.

Kitűnő volt *Deutsch Sándor* a következőkben. A lá *Klapphorn* énekelt egy sereg kuplét. Különösen megnevezték az önkéntes-bátról szóló verset, a melynek fölöttébb hevényezett fordítása ez:

Zsidó önkéntesek báit csinálnak,
S arra zsidót nem invitálnak,
Megérjük azt is nemsokára, —
Zsidó nem mehet a Chevra-bátra.

Rövid túll szoknyába, trikóval és édesen szőke parókával ugrott ki ezután a szinpadra egy chansonette: *Ransburg Sándor*. Az ambiciózus nőimitátor fölálodta a bajuszát erre az alkalomra, és így igazán végtelenül igéző, pajkos énekes volt, a ki kedvesen selypítette a francia és német nótákat. Háromszor-négyszer kitapsolták.

Most képzelje el valaki *Radó Károly* dr.-t, a szinikritikust, mint *Canionak* öltözve, mint fűrgő bohóc a *Bajazzók* travesztált prologját énekli. A prolog R-dónak darabjához szól: a melynek címe: *Alsópárti a Lloyd* ban. Az est clou-ja volt ez a bohózat. A *Lloyd* belső életének intimitásait, mulatságos részleteit hozta színre a szerző. Nácit, a *Lloyd* főpincérét *Róth Henrik* játszotta pazar élethűséggel. Az „alsós“ tagjai: *Radó Károly* dr., *Wiener Gyula* dr. és *Stein Zsiga* volt, mindegyik a *Lloyd* egy-egy törzsalakját maszkirozva. A kibicék: *Deutsch Sándor*, *Basch Simon* és *Bing Hugó* voltak, a *Lloyd* Gábora pedig *Révész Mór* dr. volt. A vége pedig az volt, hogy egy rendőr — *Weill Alajos* — közbelépett és botránnyal zavarta meg az alsóst. A közönség szüntelenül kacagott a bohózatban, a melyet *Sarkadi Aladár* rendezett nagy ügyességgel és buzgalommal.

Wiener Gyula dr. énekelt ezután kuplét

egy fölöttébb ügyefogyott emberről, a kinek nincs szerencséje a nőknél. A kuplétat zajosan megtapsolták.

III. Az ügyészség közbelép.

A *Bob herceg* belépőjének dallamára *Sarkadi Aladár* énekelt kuplétat, a *Lloyd* fő-embereiről. A sikerült kuplét közül, a melyekért a szerzőjüket, *Faragó Rezsőt* a pódiumra tapsolták, egyet itt közlünk:

Közérkölciségbe ütköző kihágás
miatt lefoglalva.

Kir. ügyészség.

Végül egy kvartett: *Sarkadi Aladár*, *Ransburg Sándor*, *Radó Károly* dr. és *Wiener Gyula* dr. énekelt bókverseket a *Lloyd* tagjairól. Néhányat itt bemutatunk.

(A főntebbi körülmény folytán ezeket sem közli a szerk.)

Ezután a *Monna Vanna* parodiája következett volna, de ezt állítólag a hatóság betiltotta, tulságosan szemérmes volta miatt.

Terített asztalok mellett a műsoron túl is vidáman folyt az estély. A férfiak, különösen a férjek, boldogan nélkülözték a nőket. Hogy a kora hajnalig tart-e ez ügy, vagy tovább is — ki tudná ezek után megjövendölni.

HIREK.

Hajdu százados ur.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

A magyar parlamentben sűrűn emlegették a minap *Hajdu István* főhadnagyot, (illetve ma már századost) aki miatt *Fejérváry Géza* br. honvédelmi miniszter és *Lengyel Zoltán* orsz. képviselő között tudvalevőleg a mai párbaj is történt. A honvédelmi miniszter határozottan állította, hogy a közös hadsereg és a honvédség névkönyvében csak egy *Hajdu István* szerepel, aki most is a honvédségnél szolgál s mint kitűnő tiszt, a miniszteriumban van alkalmazva századosi rangban. Ez a *Hajdu István* becsületszavára kijelentette, hogy őt nem ítélte szobafogságra Nagyváradon *Aulich* ezredes azért, mert egy polgáremberrel magyarul beszélt. Miután pedig más *Hajdu István* nevű tiszt nincs, nyilvánvaló, hogy *Lengyel Zoltán* tévedett.

A honvédelmi miniszternek ez a határozott kijelentése nem hagyott békét *Lengyel Zoltánnak*. A képviselőházban odasietett a telefonhoz s a honvédelmi miniszterium telefonjához kérette *Hajdu Istvánt*.

— Ön volna csakugyan az a *Hajdu István*, aki Nagyváradon főhadnagy volt az ön önkéntességem alatt? — kérdezte.

— Nem tudom, de meggyőződhetik róla a képviselő ur, ha idelátogat.

Lengyel Zoltán fiakkereen vágatott a honvédelmi miniszteriumba.

— Csakugyan ön az! — szólott *Lengyel Zoltán*, konstatálván a személyazonosságot. — Pedig nem adtam volna ezer aranyért, ha a százados ur nem lett volna az a százados ur, akire a miniszter urnak volt szüksége, hanem az, akire nekem van szükségem.

Visszatérve a képviselőházba, *Lengyel Zoltán* közölte barátaival, hogy *Fejérváry* megint nem tévedett.

Lengyel Zoltán — mint tudósítónk táviratozza — a mai esti lapokban hosszú nyilatkozatot tesz közzé, amelyben tisztázni igyekezik magát a *Hajdu* féle ügyben. Azt mondja, minden önkéntes-társa tudta akkor — mert nyílt titok volt — hogy *Aulich* ezredes a magyar

szó miatt két heti szobafogságot mért Hajdu Istvánra. Ezt a hirt soha nem cáfolták meg s így maradtak abban a hiedelemben, hogy az eset tényleg megtörtént s úgy történt meg, mint azt a képviselőházban elmondotta.

Denikve, a honvédelmi miniszternek — igaza volt.

Hegyi páter sikkasztott.

— Az Aradi Közlöny tudósítói. —

Arad, február 19.

A csongrádiaknak nem valami irigylésre méltó hírességre vergődött plébánosáról: Hegyi Antalról szerföltött fura hírek kerülnek napvilágra, most hogy a hullámzó óceán habjain keresztül evickélve, az új hazában keresett menedéket a „politikai üldöztetések” elől.

Most aztán kitűnik a galamblelkű páter eltávozásának oka. Világossá válik, hogy a nagy türelmű lelkipásztor tudta mit csinál, a mikor elvitorlázott az ó-világból, hűveinek és Csongrád vármegyének legnagyobb örömére.

Az általa hangoztatott üldöztetés nem az igazi ok volt. A valódi ok: a félelem. Tisztában volt vele mindenki, hogy Hegyi páter lelkében nem ama bizonyos „üldöztetések” érlelték meg a szökést. Azonban úgy gondolták, hogy a reá mért háromhavi fogház és a még azt követő büntetések elől szedte fel sátorfáját.

Most azonban nyilvánvaló, hogy Hegyi páter nem ezért hagyta itt a dusan jövedelmező plébániát.

A csongrádi katolikus egyház előljárósága ugyanis a páter szökése után bizottságot alakított, amelynek feladatává tette az egyház pénztárának szigorú megvizsgálását. A bizottság hozzá is fogott a munkához, amit a napokban befejezett és meglepő eredményt mutat föl.

E szerint a csongrádi katolikus egyház pénztárában huszonegyezer koróra hiányt konstataáltak. Megállapította a bizottság, hogy az egyház pénztárából hiányzó összeg a Hegyi Antal kezén tünt el.

A könyvek szerint a pénz egy része már régebbi sikkasztások következtében tünt el, nagy részét azonban magával vitte utikötésig.

— Papp püspök a miniszternél. Papp I. János, az aradi gör. kel. román egyházmegye új püspöke ma délben bemutatkozott Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternél és Zilinszky Mihály államtitkárnál. Wlassics miniszter rendkívüli érdeklődéssel kérdezősködött Papp Jánostól az aradi egyházmegye kulturális viszonyairól, s a püspök, aki — jegyzi meg a tudósítás — teljes folyékonyssággal beszél a magyar nyelvet — kimerítően válaszolt a miniszter kérdéseire. Holnap délben Széll Kálmán miniszterelnöknél tesz látogatást az új püspök.

— Mise a pápáért. A minoriták aradi ideiglenes templomában holnap, pénteken délelőtt XIII. Leó pápa jubileuma alkalmából fényes ünnepi istentiszteletet fognak tartani. A nagymise 10 órakor lesz s azt Supka Béla házfőnök mondja fényes segédlettel. Nagymise után áldást osztanak s eléneklik a pápai himnuszt. A vasárnap délutáni 8 órai vecsernye alkalmával szintén mondanak imát a pápáért. A holnapi istentiszteletre a plébánia hivatal lapunk útján hívja meg a hatóságokat, testületeket, társulatokat és egyesületeket.

— Jókai születésnapja. A magyar írók atyamestere, Jókai Mór, a koszorus poeta, ma ünnepelte születésének 78-ik évfordulóját. A Nemzeti Színház ebből az alkalomból századszor hozta színre a költő egyik remekét, az Arany-

ember-t, melynek előadásán lelkesen ünnepelték a nagy mestert. A Kisfaludy Társaság elnöksége — mint tudósítónk táviratban jelenti — ma délben küldöttségileg kereste fel Jókait, a kit Beöthy Zsolt üdvözölt meleg beszéddel. Az agg regényíró meghatva mondott köszönetet a figyelemért s a jó kívánatokért. A Magyar Nemzet ma esti számában Jókai néhány sorban megemlékezve születésnapjáról, a többi közt ezeket mondja:

Kiváló adománya Istennek a költői tehetség, de ez a nehéz jóslat van hozzákötvé: „Addig élsz, a míg költészed él.” Hogy ne borulnék le az irgalmas Isten előtt, a ki megengedte, hogy még éljek!

A nyilatkozatot azzal végzi Jókai, hogy hogy csak addig éljen, a míg őt szeretik.

— Az elhunyt főhercegnő. Bécsből táviratozzák: A Burg-plébánia templomában ma dél előtt Erzsébet főhercegnő lelkiüdvéért 6 felsége rendeletére gyászmise volt, amelyen jelen volt Mária Krisztina spanyol anyakirályné, Mária Terézia spanyol infánsnő, az összes Bécsben időző főhercegek és főhercegnők és az uralkodóház többi tagjai, Lajos és Ferenc bajor hercegek, Ferdinánd bourbon szicíliai örökös herceg, a rendkívüli spanyol követség tagjai és a szolgálatban nem lévő tábornokok, törzs- és főtisztek. Goluchowsky, Pitreich és Kállay közös miniszterek, Körber miniszterelnök az osztrák miniszterium összes tagjaival, Széchenyi Gyula gróf, a király személye körüli miniszter, a legfőbb udvari és állami méltóságok és az arisztokrácia tagjai.

— Zrinyi Ilona. Ezelőtt kétszáz esztendővel — épen a mai napon van évfordulója — a Márványtenger partján örök álmra hunyta le szemét Zrinyi Ilona, Thököly Imrének, a tüzelőkü ku ucfjedelemnek hitas felesége. Néhány bujdosó vitéz könyököt hullatott az arany szívű nemeslelkű nagyasszony ravatala mellett, s mikor a kihült testet eltemették az idegen földben, II. Rákóczi Ferenc, a nagyasszonynak szenvedélyes lelkű nagy fia, kitűzte a szabadság zászlaját a pataki vár ormára. Idevaza megkönnyebülve sóhajtottak fel a hazafiak, idegenben pedig zokogásba fult el a panasz. Azóta kétszáz esztendő haladt el s a nagyasszonyt historiánk egyik legragyogóbb alakjává avatta a kegyelet. Az ő lángoló hazaszeretete ma is példaképül szolgál. Igazi magyar asszony volt, nős és csodás minden cselekedetében. Szenvedett a magyar szabadságért, de csodás bátorsággal tűrte a csapásokat. Feldúlták családi boldogságát, elrabolták minden vagyonát, száműzték az országból, de a szíve Magyarországgá maradt. És ez a nemes szív idegen földben porladozik. Minden erőnek meg kell mozdulni, hogy a nagyasszonynak és nagy fiának szentelt hamvait minél hamarabb átadhassuk az anyaföldnek A szabadság virága nyílik ki az ő síruk felett.

— Lujza hercegnő fia. Drezdából táviratozzák, hogy a szerencsétlen Lujza hercegnő legkisebb fia, Frigyes Keresztély herceg állapotában ma váratlanul jelentékeny rosszabbodás következett be. Az orvosok nem igen biznak abban, hogy a fiatal herceg életét meg lehet menteni. Lujza hercegnő közvetítők útján naponta jelentést kap fia állapotáról.

— Új vasuti orvosok címmel a Szeged és Vidéke mai száma az alábbi hirt közli: „A szegedi vasuti üzletvezetőség területén most több új vasuti pályaorvost és orvosi tanácsadót neveztek ki. Az államvasutak igazgatósága az Arad—Mária-Radna közötti vonalszakaszon működő Kabdebó János dr. orvosi tanácsadót ezen állásából fölmentette és helyébe Rainer Dániel dr.-t nevezte ki. A Mária-Radnától Tótvárdig terjedő vasuti vonalon működő Walthier

Albert dr. pályaorvos helyett Bradeán Atbanáz dr.-t, végül a burzsesuki vonalon működő Atlasz Ede dr. pályaorvos helyett Cserey Zsigmond dr.-t nevezte ki az igazgatóság pályaorvosokká.

— A kenyér zsur. Holnap, pénteken kivételesen háromnegyed öt órakor kezdődik a város háza nagytermében tartandó kenyér-zsur, melynek ez a programja:

1. A waggongyári dalkör éneke.
2. Roth Margit kisasszony Moskovszky egyik hangverseny darabját játsza zongorán.
3. Visontay Kálmán tanár felolvasása a női kézimunkáról.
4. Magyar dalok. Előadja az uri cigányzenekar.

— A fátyolos hölgy — színműirő. Berlinből táviratozzák: A berlini Trianon-színházban most mutatták be Az aranyhid című új színművet. Az első előadászon kiderült, hogy a darabnak két szerzője is van, az egyik nő, a neve Fred Grésac, akiről azt állítják, hogy ő a Dreyfus-ügyben oly sokat emlegetett fátyolos hölgy.

— Wechselmann Ignác temetése. A nagy emberbarátot, Wechselmann Ignác építész, ki tudvalevőleg több millió koronára menő vagyonát jótékony célra hagyományozta, ma délután temették Budapesten. Mint nekünk táviratozzák, a temetés óriási részvétellel ment végbe. Számos jótékony intézet kivonult zászlók alatt. A végtisztességen jelen volt Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter is.

— Ingyen kenyér. Az ingyen kenyér javára Glück Károly ur ivén a mai napon Bitter Mariska k. a. két koronát adományozott.

— Dinamit-merénylet egy főszolgabíró ellen. Resicáról jelentik lapunknak: Tegnap este dinamitmerényletet követtek el Delle, vauz Béla főszolgabíró ellen. Lakása ablakára dinamittöltényt tettek, amely felrobbant, a párkányt leszakította és az ablakokat bezúzta. A főszolgabíró a robbanás pillanatában négy éves leánykáját az egyik szobából a másikba vitte, felesége pedig széken ült és a légnyomás következtében leesett. A csendőrség egész éjjel nyomozta a tettest. Még nem fogták el, de nyomában vannak. A főszolgabíró augusztus eleje óta van itt. Azelőtt vármegyei aljegyző volt. Rendkívül szorgalmas és erélyes tisztviselő és valószínűleg az utóbbi tulajdonsága miatt akart valaki rajta bosszút állani.

— Metz Jenőt elfogták. Budapestről táviratozzák lapunknak, hogy Metz Jenőt, ki a Decker és Homolka cég budapesti gyárából tízenháromezer korona elsikkasztása után megszökött, Zürichben ma letartóztatták. A sikkasztót hazafogják hozni Budapestre.

— Anyakönyvvezetői kinevezés. A belügyminiszter Fuja Kálmán jegyzőt Szentleányfalva községbe anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— A huszárlaktanyai tűz. A Hadik-huszárezred laktanyájában néhány nappal ezelőtt támadt tűz ma a megyei laktanya-bizottság ülésén is szóba került. Az ülésen Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán elnökölt. A bizottság tudomásul vette, hogy a szenvedett kár megtérült, azután jóváhagyta a tűz folytán szükségessé vált tatarozásokra vonatkozó tervezetet.

— Összegett gyermekek. Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délelőtt Makón Jenei János szárazértársulati hivatal szolga lakásán: két kis apró gyermeke a tűz áldozata lett. Neje reggel kiment a piacra s két kis gyermekét, három és fél éves leánykáját és két éves fiacskáját egyedül hagyta a lakásukon. Az apró gyermekek unalmukban gyufával játszottak s eközruhájuk tüzet fogott. Edes anyjuk rémes sikoltozásra ért haza, de már későn, a gyermekek összeégették. Különösen súlyos volt a kis leány

állapota, aki borzasztóan összegegett s rémes látvány volt. Délután két órára bele is halt a kis leány sebeibe. A fiú állapota kevésbé súlyos s felgyógyulásához van némi remény. A rendőrség vizsgálatot indított s a kis leány holttestét rendőrileg felboncolják.

— **A gyülekezési jog szabályozása.** Pozsony város ma átíratot intézett Aradmegyehez, melyben arra kéri, hogy az egyesülési és gyülekezési jog törvényhozási szabályozása tárgyában intézzen a képviselőházhoz feliratot.

— **Az öngyilkos vasuti fogalmazó.** Munzár Gyula budapesti államvasuti fogalmazót, aki vasárnap a fővárosban öngyilkossággal véletlenül véget életének, ma temették el az aradi felső temető háttárszobájából. Családja és hozzátartozói, akik Aradon laknak, holttestét a Simalya-féle temetkezési válla által Aradra szállították s itt helyezték el örök nyugalomra kiterjedt rokonsága, ösmerősei, jó barátjai, valamint a Budapestről ide utazott karitársai részvéte mellett. A temetésen nagy számmal volt az aradi máj üzletvezetőségének tisztai kara is képviselve.

A ravatalára helyezett koszorúk feliratai ezek voltak: Szeretett jó fiának — Banatos édes anyja. Gyulának — Banatos testvérid. A máv. budapesti balparti üzletvezetősége — Erdemes fogalmazójának, Munzár Gyulának — A máv. balparti üzletvezetőség általános osztálya. Máv. balparti üzletvezetőség fegyelmi bizottsága — Buzgó előadójának. Dr. Szalay Károly — Felejthetetlen barátjának. Kegyelete jelöl — Borhegyi Károly. Öszinte részvétel — Vendenbach Józsefné. A szeretett rokonnak — Schiffert József, neje és családja.

— **Paderevszki földbirtokos.** Krakóból jelentik, hogy Paderevszki zongoraművész, aki öt évvel ezelőtt a galíciai Kasnagoma földbirtokot fél millió koronáért megvette, kénytelen volt eladni birtokát, mert gazdálkodása eddig több mint egy millió korona deficittel járt. Paderevszki átköltözik Svájcba.

— **Uj közvédelmi Lippán.** Lippa város elhatározta, hogy 100.000 kor. költséggel új közvédelmi épít. A tervek elkészítésével és a művelettel Kopecek György építész bízta meg. A tervek a megbízott építész már elkészítette s munkálataival annyira előhaladt, hogy az árlejtés még a tavasszal meg lesz tartható.

— **Agyonvert kisleány.** A temesvári lapok mai számukban egy Ujaradról kelt tudósítás nyomán arról adtak hírt, hogy Marity Lyubica ujaradi napszámosnő a napokban agyonverte testvérének nyolc éves Anica nevű kisleányát. A beteges, vézna kis gyermek ellátáson volt Marity Lyubicánál s az asszony úgy akart ettől a tehertől megszabadulni, hogy a kisleányt egy kutyakorbáccsal addig verte, míg belehalt. A tudósítás szerint a kis gyermeket az arad-ujaradi országúton holtan találták meg, a gyilkos asszonyt a hatóságok bűnügyi eljárás alá vették, a kis leány holttestét pedig a törvényszéki orvosok felboncolták. — Ezeket mondja el az ujaradi tudósítás a temesvári lapokban. Az eseményről azonban sem az aradi, sem az ujaradi rendőrhatalóságok nem tudnak semmit s így az valószínűleg nem egyéb hírlapi kacsánál.

— **Az eltűnt honvédszászados.** Megírtuk a minap, hogy Schwarcz Géza nagyváradai honvédszászados kilovagolt hazulról az erdő irányában s paripája késő este gazda nélkül, hábtól fehéren érkezett vissza a százados szállására. Ebből persze arra következtettek, hogy a századosnak valami baja történt, — ha ugyan meg nem ették a farkasok. Nyomban keresésére indultak, de nem találták fel sehol. Egy nagyváradai levél tudatja ma velünk, hogy az egész eltűnési hír tévedésen alapult. A százados egyik ismerősét látogatta meg s onnét késő este kocsin tert vissza. Lovát lógósának a rud mellé kötötték. A paripa utközben megvadult, elszakította a szíját s fekeveszetteen futott haza gazdájához istállójába. Ebből következett a sokféle félreértés, a mi persze szerencsésen megoldódott, mikor Schwarcz századost egészen és minden baj nélkül hazatérni látták. Legjobban persze Schwarcz neje és gyermekei

örvendtek, a kiket előzőleg ugyancsak megijesztettek a gazdátlanul hazaszaladt paripa régenyes történetével.

— **Színházi skandalum.** Grácban, mint onnan táviratozzák, nagy skandalum keletkezett tegnap este a városi színházban a „Róbert és Bertram” előadása közben. Az egyik komikus Drága királynéről énekelte egy kuplét. A jelen volt szerb diákok erre viharsípokkal fütyölni kezdtek, mire olyan botrány támadt, hogy az előadást folytatni nem lehetett. A nyugalom csak akkor állt helyre, a mikor hat szerb diákot a rendőrség a színházban letartóztatt.

— **Két párbaj** Budapestről jelenti tudósítónk: A Fodor-féle vívoteremben tegnap két párbaj is folyt le és pedig mind a kettő egyetemi hallgatók között. Az elsőben Bárány Lajos és Schrott Béla állottak egymással szemközt. Bárány segédei Solymán Bódog és Foodr Imre egyetemi hallgatók, Schrottéi pedig Berend László és Horváth Jenő voltak. Három heves összecsapás után Bárány Lajos fején, mellén és karján kapott vágást. A másik párbajban Nád s Béla és Gábor Béla verekedtek egymással. Segédek Zsembéry István és Rejtő János egyrésztől, másrésztől pedig Berend László és Halmi István voltak. Az első összecsapás Nád s sebesülésével végződött, aki orrán kapott könnyű vágást. A felek kibékültek.

— **Elvesztett főnyeremény.** Nagyváradról írják: Rendkívül érdekes esetről beszélnek már pár nap óta városzerte, amelynek a főhőse egy nagyváradai bankhivatalnok volna, akinek gondatlansága folytán négy iparos embert az a szerencsétlenség sújtott, hogy elvesztettek egy huszezer koronás főnyereményt. Az eset részletei a következők: Négy nagyváradai iparos vásárolt magának egy fél sorsjegyet, azonban nem sorsjegyelárusítótól, hanem egyik nagyváradai bankhivatalnoktól, aki mellékesen foglalkozott sorsjegyelárusítással. Az iparosok átadták a sorsjegy árát s ennek ellenében átvették a sorsjegyet. A sorsjegyet a legutóbbi húzáson huszezer koronás nyereménnyel kibuzták s a boldog nyerek örömmel siettek a nyeremény felvételére. Képzelték meglepetésüket, mikor azt a választ kapták, hogy a sorsjegyetek nem ujítottak meg. A dolog magyarázata ugyanis az, hogy az illető bankhivatalnok, akinél a sorsjegyet vették, lehet, feledékenységből, lehet, hogy abban a reményben, hogy a sorsjegyet úgy sem huzzák ki, nem fizette be a megújításra átadott összeget. A dolog természetesen most perre kerül, sőt beszélnek bünvádi főjelentéséről is.

— **Öngyilkos bakakáplár.** A nagyváradai várbán Turóczi Sándor káplár, ki 1900. október óta szolgált az első századnál, a legénység szobájában déli 12 óraker szolgálati fegyverével szíven lötte magát. A lövés haláltárra leszaladtak a bajtársak. Turóczi káplárt vérben ázva, halálos hörgések között találták ágyán. Rögtön jelentést tettek az inspekciónak, elhívták az ezredorvost, ki megette a gyors mentési kísérleteket. Megkérdezte az orvos a legénységet, mi oka volt Turóczinak az öngyilkosságára s néhányan azt a megdöbbentő jelentést adták, hogy a század szolgálatvezető őrmestere Mester János hétfőn reggel úgy pofon vágta a káplárt hogy megdagadt az arca s egész kék lett a szeme alja. Turóczi vasárnap éjjel engedély nélkül ki aradt reggelig s mikor hazajött, az őrmester szobájába rendelte s ott arcon ütötte a kiumpult, kis é kótyagos fejű káplárt. Raportra rendelte a század parancsnok el. Hausner Oszkár kapitány előtt állt kihallgatáson a káplár, ki egy szót sem említett a pofonról. A kapitány, rendkívül humánus, jó ember, kissé megdorgálta a káplárt kimaradásáért, s azt hitte, hogy valahol verekedés közben sérült meg Turóczi arca. Nem büntette meg a kimaradt káplárt. Turóczi Sándor nem bírta elfeledni a pofont, a legénység előtt szégyelte magát, azonkívül is elkéseredett, szomorú volt, mióta rossz híreket kapott hazulról Vésztről, hogy az édes apja veszedelmes beteg. Elvesztette minden életkedvét, bement a század legénységi szobájába s alkalmas pillanatban, mikor senki sem volt benn, agyonlötötte magát. Az éles töltés szíve alatt ment be az öngyilkos káplár testébe s iszonyu roncsolást vitt véghez. Turóczi Lajost

halálos állapotban vitték be a csapatkórházba. Nagyon valószínű, hogy mire a fia öngyilkosságáról értesített anyja bejön hozzá, fiát holtan találja.

— **Megtámadott munkások** Budapestről jelenti tudósítónk: Tegnap délután a sztrájkoló cipész-munkások a kerépesi-ut 10 ik számú ház előtt megtámadták a Dóczi György cipőüzletéből kijövő munkásokat. Megfenyegették őket, hogy megverik, ha tovább dolgoznak, sőt a náluk volt szerszámot és munkakellékeket is el akarták venni. A támadásból nagy botrány kerekedett, rendőrök jöttek, akik az erőszakoskodók közül Varga István és Hajdu József cipészeket bevitték a VII. kerületi kapitányságra. Pár negyed óra múlva megismétlődött a botrány Dóczi üzlete előtt, amikor Szivácsky Dusan és Lakknbacher Gábor cipészegédek fogták el a rendőrök. A négy munkás ellen megindították az eljárást.

— **Az új eljárás.** Vevőközönsége érdekében tudatja velünk Porter Vilmos Nagy Aruháza, hogy az életnagyságú fényképek elkészítése tekintetében egy új eljárás lép életbe, mely által sikerül az eddiginél is sokkal jobb és éleesebb nagyított képeket előállítani. Ajánlatos tehát, hogy a fényképben tulajdonosok képeiket mielőbb nagyítás végett az aruháznak át-származtassák, mivel jelenleg az elkészítésére nagyobb gond fordítható. Ismeretes, hogy életnagyságú fényképekre mindazon vevők tarthatnak igényt, akiknek fénykép-bonjai összesen 10 korona vásárlásról szólnak.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznal, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nandor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Az aradi takarékos és segélyegylet** mint szövetség Petőfi utca 1. sz. az 1903 ik évben a 22 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsetre hetenkint 50 fillért fizet, 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egylet tagjainak olcsón hitelt nyújt. Beiratkozni lehet naponta: d. e. 9—12 ig d. u. 3—5 ig. Folyó évi február hó 9 től kezdve mindenkor délután 3—5 ig a felszámolás alatti 16 ik évtársulat egy törzsetéért 156 koronát és 20 korona osztalékot fizet.

Sikkasztásért elítélt ügyvéd.

(Egy urlembert tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Szuronyos börtönör vezetett ma bírái elé Nagyváradon egy uri embert, aki alig néhány év előtt tekintélyes, népszerű tagja volt Biharvámegye ügyvédi karának. Sikkasztás bűnével vádolták Fényes Géza berettyóújfalui ügyvédet, akinek pöre annak idején egy tragikus fordulat révén sajnálatos szenzációt keltett. A nagyváradai kir. törvényszék vizsgálóbírája ugyanis 1902. év június havában Fényes Gézát letartóztatta. A váratlan fordulat rendkívül lesújtotta az ügyvéd családját. Fényes felöltött derék fia, aki egy biharmegyei községben volt segédjegyző, annyira szívére vette a szerencsétlenséget, hogy a szegény elől a halálba menekült. Agyonlötötte magát, míg édesapja a vizsgálati fogságban szynlődött. A bűnpör rég ideje húzódtott, míg végre ma enyhe ítélettel nyert befejezést.

A pör még 1899 ben keletkezett. A budapesti Weiss és Schwarcz cég csődbe jutott. A csődtömegnek Kohn Ferenc homorogi kereskedő 425 koronával volt adósa. A tömeg gondnok, egy fővárosi ügyvéd megbízta Fényes Gézát, hogy a követelést hajtsa be. Az összeg annak rendje szerint be is folyt, de Fényes nem számolt el megbízójának, aki polgári pert indított amelynek lejártával bünvádi feljelentést tett karitársai ellen sikkasztás miatt. A bűnös ügyvédet vizsgálati fogságba helyezték, időközben pedig a törvényszék szabadon bocsátotta.

Fényes Géza a bűnpör folyamán sok gált

Somogyi Géza

a nagyméltóságú belügyminiszterium által

engedélyezett

ÁLLAT-TÁPPORA

— jobb mint bármely külföldi. —

A legnagyobb uradalmaknál alkalmazásban és kitüntetve.

Aradon kizárólag Kalmár Nándornál kapható.

485

Egy kiló 3 korona 60 fillér. — 5 kiló vételnél tetemes árendmény.

Kedvező alkalom**ház és birtok vételhez!**

1. Egy kétemeletes sarokház több üzlethelyiséggel, a Fő-téren igen kedvező feltételek mellett eladó. Ára 100,000 forint. Évi jövedelme 10,400 frt. Leszámítva az összes kiadásokat a befektetett tőke 10%-át tisztán meghozza.

2. Egy emeletes sarokház, több üzlethelyiséggel, nagyon szép lakásokkal a Fő-térhez közel. Ára 32000 frt. Teher átvehető törlesztésre. Jövedelme 3200 frt. 7% tiszta hasznot hoz. A vételhez csak 12000 frt szükséges.

3. Egy földszintes sarokház, bérház 8 üzlethelyiséggel, Fő-tér közelében. Ára 12000 frt. Átvehető 6000 frt betáblázott összeg. A vételhez 4—5 ezer frt szükséges. Jövedelme 1000—1900 frt. Meghozza a 10%-ot évente.

Van szerencsém továbbá kisebb modern stílusú házakat kerttel s minden hozzátartozóval ajánlani 3000 frttől feljebb. 500 1000 frt készpénzzel bármelyik megvehető.

Továbbá kisebb és nagyobb birtokokat Aradhoz közel, jutányos árban, kedvező fizetési feltételekkel.

Több kisebb és nagyobb szőlőt több éves ültetéssel, gazdasági épületekkel. Egy 10—12 holdas szőlőt is ajánlhatok jutányos árban. — Kisebb és nagyobb háztelkek is kaphatók igen olcsón.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt:

Rosenberg Károly,

Eötvös utca 12. sz

486

Új mosóintézet megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

Wesselényi-utca 47. sz. alatt

egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és kitűnő munkaerővel rendelkező

mosóintézetet

nyitottam. Fő-örekvősem mindig oda fog irányulni, hogy igentisztelt megrendelőink minden igényeit teljesen kielégítsem, miért is a nagyérdemű közönség b. partifogását kérem.

Tisztelettel 148

Ifj. Lada Mihály.**Wolf János**

uri és női cipész

Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utca sarkán.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis méretűre

ortopéd-czipők

elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti

bakancs vagy csizma

elkészítését elvállalom, azon reménnyel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

115

WOLF JÁNOS.**Nincs többé hajhullás!!****nincs korpásodás!!**

A Dr. Kaposy tanár-féle **Hajelixir** az egyedül álló legjobb fejcosmeticum.

A fejbőr tisztítására, különösen pedig a korpaképződés, az általa okozott fejbőrviszketegség és hajhullás megakadályozására kiváló készítmény. Egy üveg egy pár hónapra elegendő, ára 1 frt.

Biztos hatású, fagyás elleni szer a HAJÓS-féle

Fagybalzsam.

Egy párszori ecsetelés után meglepő eredmény érhető el. Megakadályozza a felhólyagzást és kisebesedést, azonnal megszünteti a fagyás által keletkezett viszketést. Egy üvegnek ára 35 kr.

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**

Dus raktára az összes létező kötszereknek. Watták, polyák gázek stb a legolcsóbb árakban! Angol és francia illatszerek nagy raktára. 1 Deka (10 gramm) finom parfüm 25 kr.

A fenti szerek kaphatók

126

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Szép fogak! csakis

DENTOLIN

fog creme

használatát által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpaszták,
szárvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

A legmegbízhatóbb minőségekben mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI**kötszerek.**

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON.

57

Az Új Eljárás.

Az élelnagyságu fényképek elkészítési módja, mai naptól fogva, megváltozik. Az új eljárás lehetővé fogja tenni, hogy az eddiginél is szebb és élesebb nagyított képeket szállithassak.

Tisztelettel felkérem a fénykép-bon-tulajdonosokat, sziveskedjenek fényképeiket nagyítás céljából **mielőbb átszármasztatni, mivel most az elkészítésnek legtöbb idő szentelhető!**

Arad, 1903. február hó 20-án.

Kiváló nagyrebecsüléssel:

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Szukop Sándor

ezelőtt Hammer és Szukop, Arad, Salacz-utca. A legjutányosabban készít egyenruhákat és hadfelszereléseket, továbbá uri öltönyöket a legújabb szabás és divat szerint. 487

Simándi ut I-ső számú

lakházban egy 4 szoba, fürdőszoba és egyéb helyiségekből álló kényelmes uri lakás kiadó. 493

Építkezők figyelmébe.

Teljesen jó kétszárnyu nagy kapu olcsón eladó, megtekinthető Wesselényi-utca 16. szám, a háztulajdonosnál. 492

Üzletnek, műhelynek

alkalmas utcai sarok helyiség, lakással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

KUNTZL ERNŐ

építési vállalkozó

Aradon, Kossuth-utca 18. sz.

Elvállal mindennemű nagyobb és kisebb ács és kőműves szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos árban.

Két ház szállás-kerettel, 12 évig adómentes, Mihály-utca 103. sz. a. jutányos árban eladó. 337

FIGYELEM!

Új szakiskola Aradon!

Előnyös feltételek mellett szakszerű oktatást nyújtok hölgyeknek és uraknak a legelterjedtebb Yost-féle írógép gyors és pontos kezeléséből a délutáni esetleg esti órákban.

Ugyancsak elvállalok mindennemű sokszorosítási munkákat u. m. beadványok, körlevelek, czimirások stb. csinos kivitelét szerény díjazás mellett.

Teljesen jó karban levő használt írógépek kaphatók, nem különben más gyártmányukat a legkedvezőbb módozat mellett becserelek. 225

Tudakozódásokra közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál 3—5 óráig.

VASS IMRE,

a Yost-írógép részv. társ. hivatalnok, Arad, Rákóczy-utca 30. — Telefon 455.

Váradi János

Órás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kutya utca (a Hunyady kővéház-zal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat. végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranyeműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 261

Vérpiros narancs

posta-kosár 3 koronáért bérmentesen kapható

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege és ásványvíz kereskedésében 285

Aradon, József főherceg-ut 12. sz.

Telefon 419. szám.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal bármilynemű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Cronometra műórák és ékszerész

KINTZLER ZOLTÁN

Andrássy-tér 20. Fischerné-féle ház.

Ajánlja

arany és ezüst ékszereit, safhausenit, chronometer és schweiczi óráit.

Bármilynemű javításokat elfogad, és saját műhelyében elkészít. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

TUNSZKY ÉS MIHÁJLOVITS

vasbutor és aczélsodrony ágybetét gyára

ARAD, Templom- és Kölcsey-utca sarok.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.:

katona-, tüzoltó-laktanyák, korház, iskolák, intézetek, kávéház berendezését.

Kertisátrak, (szédszedhetők) pavillonok,

kávéház és vendéglők részére.

— Szállítunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladásra. —

Kitünő vasmunka!

Finom fényezés!

Pontos szállítás!

273

Órás és műszerész üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a tisztelt megrendelőmet értesíteni, hogy a Templom-utczában létezett órás és műszerész üzletemet

Deák Ferencz-utca 39. szám alá, szembe a Vass-szállodával helyettem át. 339

Tisztelettel

Ascher Ferencz,
órák és műszerész.

Borszivattyúk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gum-nicsövek 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránkint 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi-fecskendők és kutak valamint javítások elfogadtatnak.

Zálogcéduákat, tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.